

Тарас Шевченко – великий син українського народу!

Мета: формувати національно-патріотичні почуття, любов і повагу до великого українського народу, видатних українців, пробудити почуття національної гідності, розширити знання про творчість Тараса Шевченка, розвивати почуття естетичної насолоди, вдосконалювати навички виразного та емоційного читання поезії.

Учитель. Шановні вчителі, гості, дорогі діти, велика і прекрасна наша Україна. Погляньте навколо: ласкаво світить сонечко, від його теплих промінчиків розквітають перші квіти, весняний вітерець грайливо пестить коси берізки, верби, вишні. У голубому небі пропливають легенькі хмаринки, а довкола щасливим співом прославляють рідну землю пташки. Весна... Це час відродження й оновлення природи. Кожному з нас здається, що ця весна буде особливою, кращою за попередні. Саме такого весняного дня й народився наш великий Тарас Шевченко, а з його народженням розпочалося відродження й оновлення нашої України. Сьогодні, вшановуючи пам'ять про великого українця, ми послухаємо пророчі слова Кобзаря, звернені до нас, нащадків, і почуємо, які вони сучасні, хоча й звучать щоразу по-новому. Давайте разом насолоджуватися безсмертними поезіями Тараса Шевченка.

Учитель. Вірш Тараса Шевченка «Село» читає Назар Лушкарьов, учень 1 класу.

Село! І серце одпочине:
Село на нашій Україні –
Неначе писанка, село.
Зеленим гаєм поросло.
Цвітуть сади, біліють хати,
А на горі стоять палати
Неначе диво. А кругом
Широколистії тополі,
А там і ліс, і ліс, і поле,
І сині гори за Дніпром.
Сам бог витає над селом.

Учитель. Вірш Тараса Шевченка «Тече вода з-під явора» виконують Саша Божко, Софія і Таня Давідні, учениці 1 класу.

Тече вода з-під явора
Яром на долину,
Пишається над водою
Червона калина;
Пишається калинонька,

Явір молодіє,
А кругом їх верболози
Й лози зеленіють.
Тече вода із-за гаю
Та попід горою;
Хлюпочуться качаточка
Поміж осокою.
А качечка впливає
З качуром за ними,
Ловить ряску, розмовляє
З дітками своїми.
Тече вода край города –
Вода, ставом стала;
Прийшло дівча воду брати, –
Брало, заспівало.
Вийшли з хати батько й мати
В садок погуляти,
Порадяться, кого б то їм
Своїм зятем звати?

Учитель. Вірш Тараса Шевченка «Доля» виконує Люба Давідна, учениця 3 класу.

Учитель. Вірш Тараса Шевченка «Зацвіла в долині червона калина» прочитає Ілона Лушкарьова, учениця 5 класу.

Зацвіла в долині
Червона калина,
Ніби засміялась
Дівчина-дитина.
Любо, любо стало,
Пташечка зраділа
І защебетала.
Почула дівчина,
І в білій свитині
З біленької хати
Вийшла погуляти
У гай на долину.
І вийшов до неї
З зеленого гаю
Козак молоденький;
Цілує, вітає,
І йдуть по долині
І йдучи співають.
Як діточок двоє,
Під тую калину
Прийшли, посідали...

Учитель. Вірш Тараса Шевченка «Зоре моя вечірняя» виконає Ключко Лілія, учениця 6 класу.

Зоре моя вечірняя,
Зійди над горою,
Поговорим тихесенько
В неволі з тобою.
Розкажи, як за горою
Сонечко сідає,
Як у Дніпра веселочка
Воду позичає.
Як широка сокорина
Віти розпустила...
А над самою водою
Верба похилилась;
Аж по воді розіслала
Зеленії віти...

Учитель. Вірш Тараса Шевченка «За сонцем хмаронька пливе» виконає учень 6 класу Сьомик Олександр.

За сонцем хмаронька пливе,
Червоні поли розстилає,
І сонце спатоньки зове
У синє море; покриває
Рожевою пеленою,
Мов мати дитину...
Очам любо... Годиночку,
Малую годину
Ніби серце одпочине,
З Богом заговорить...
А туман, неначе ворог,
Закриває море
І хмароньку рожевую,
І тьму за собою
Розстилає туман сивий,
І тьмою німою
Оповіє тобі душу,
Й не знаєш, де дітись.
І ждеш його, того світу,
Мов матері діти!

Учитель. Вірш Тараса Шевченка «Садок вишневий коло хати» прочитає Давідна Марія, учениця 6 класу.

Садок вишневий коло хати.
Хрущі над вишнями гудуть.
Плугатарі з плугами йдуть,
Співають ідучи дівчата,
А матері вечерять ждуть.
Сім'я вечеря коло хати,
Вечірня зіронька встає.
Дочка вечерять подає,
А мати хоче научати.

Так соловейко не дає.
Поклала мати коло хати
Маленьких діточок своїх;
Сама заснула коло їх.
Затихло все, тільки дівчата
Та соловейко не затих.

Учитель. Ми з вами прослухали прекрасні поезії-шедеври про красу української природи, ці твори називаються пейзажною лірикою, Більшість із них Тарас Шевченко написав навесні 1847 року, перебуваючи під слідством і чекаючи вироку, цикл поезій має назву «У казематі». Вірш «Доля» поет написав 1858 року у Нижньому Новгороді, коли повертався із заслання, належить поезія до філософської лірики. Послухайте вірш Тараса Шевченка «Доля» у виконанні Людмили Мовчан, учениці 9 класу.

Ти не лукавила зо мною,
Ти другом, братом і сестрою
Сіромі стала. Ти взяла
Мене, маленького, за руку
І в школу хлопця одвела
До п'яного дяка в науку.
«Учись, серденько, колись
З нас будуть люде», — ти сказала.
А я й послухав, і учивсь,
І вивчився. А ти збрехала.
Які з нас люде? Та дарма!
Ми не лукавили з тобою,
Ми просто йшли; у нас нема
Зерна неправди за собою.
Ходімо ж, доленько моя!
Мій друже вбогий, нелукавий!
Ходімо далі, далі слава,
А слава — заповідь моя.

Учитель. Вірш «Заповіт» Тарас Шевченко написав 1845 року в Україні, коли тяжко захворів, поезія є громадянською лірикою, її виконає Настя Попюк, учениця 7 класу.

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого,
На Україні милій,
Щоб лани широкополі,
І Дніпро, і кручі
Було видно, було чути,
Як реве ревучий.
Як понесе з України
У синєє море
Кров ворожу... отойді я
І лани, і гори —
Все покину і полину
До самого бога

Молитися... а до того
Я не знаю бога.
Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.
І мене в сем'ї великій,
В сем'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом.

Учитель. Вірш Тараса Шевченка «Заповіт» перекладено ста сімдесятьма мовами народів світу, в тому числі і шрифтом Брайля. У виконанні Світлани Миколаївни Калінкіної послухайте, будь ласка, поезію німецькою мовою.

Учитель. Звичайно, ми всі добре знаємо про життєвий і творчий шлях Тараса Шевченка. Давайте ще раз у цьому переконаємося. Ми знаємо, що наш великий українець народився у родині кріпаків, але він мав козацьке походження, навчався у сільській школі при церкві, рано став сиротою і зазнав багато знущань і поневірянь, але був він мужнім і мав велику силу волі, 15 років навчався, щоб стати художником у різних малярів та Академії художеств. Тарас Шевченко мав любов до науки: його ми можемо назвати істориком і археологом, бо він змалював і описав історичні місця України та міста-фортеці, а також географом і геологом, бо він був першим і єдиним, хто змалював Аральське море. 1860 року Тарасові Шевченку було присуджено звання академіка-гравера. Був він і укладачем підручників, і видавцем. Отже, проведемо вікторину «Тарасовими шляхами». Завдання отримує кожен клас окремо. 1 клас – «Буквар»; 3 клас – 1814 рік; 4 клас – Григорій; 5 клас – Катерина; 6 клас – «Кобзар»; 7 клас – 22.04.1838; 9 клас – назвати 10 творів Тараса Шевченка.

Учитель. Пам'ять про геніального поета і художника ніколи не зітреться в людських серцях і світовій історії. Його твори житимуть вічно і завжди хвилюватимуть струни людських душ. Тарас Шевченко – людина Всесвіту. Немає жодної в світі людини, якій би було споруджено таку велику кількість пам'ятників і монументів. 1384 монументи у світі, із них – 1256 – в Україні. Перший поставлено 1881 року в Новопетрівському укріпленні, згодом – в Харкові. Пам'ятники та монументи Кобзареві є на всіх континентах, в 35 країнах світу, деякі з них знаходяться за 15 000 км від Києва (Пекін, Хабаровськ, Вашингтон, Буенос-Айрес, Канберрі та багато інших). Багато населених пунктів носять прізвище поета, майже в кожному українському місті, селищі і селі є вулиця імені великого українця. Дякуємо усім, хто читав твори Тараса Шевченка, дякуємо всім присутнім. Любіть Україну, як її любив великий українець!

Любіть і бережіть нашу рідну українську культуру, мову, літературу! Читайте твори Кобзаря і ви знайдете відповіді на всі важливі виклики сьогодення!

Виховний захід підготувала й провела Харчук Любов Іванівна, учитель української мови і літератури філії Чернігівська ЗОШ I – II ступенів ОНВЗ Чернігівська ЗОШ I – III ступенів.